

Mèxic D.F. 2 de juliol del 1962

Estimats pares i Joan: em van emocionar, com a vostès, els versos d'en Carner, tan evocadors en la nostra situació.

Vaig oblidar-me, realment, d'explicar-los amb detall l'entrevista "diplomàtica" per a rebre instruccions de la representació espanyola. Em va rebre un alt funcionari, el senyor Francisco Boves, un jove tan cordial i simpàtic com el senyor Maroña. Digué que haviem de retornar triant entre fer-ho com a espanyols o ~~me~~ com a mexicans. Per a ells era igual. M'aconsellà fer-ho com a mexicans, tenint en compte que si un cop a Barcelona ens interessava recobrar la nacionalitat espanyola, el tràmit era sumament senzill: presentar-se a un jutjat expressant el desig i amb la simple presentació de l'acta de naixement s'entestia l'afer ràpidament. Els estrangers visitants tenen un permís de 180 dies, amb una pròrroga de 90 dies més, als finals dels quals es podia obtenir el permís de residència, pagant 5.000 pessetes anuals el cap de família. Per als nens, mexicans de naixença, la situació ens preocupava especialment per al Raimon: als 21 anys haurà de triar entre conservar la nacionalitat mexicana, retornant a Mèxic per a fer el servei militar o, en cas contrari, perderà la nacionalitat mexicana i haurà de fer, com a espanyol, el servei militar a Espanya. No hi ha altra alternativa. Pel que fa als estudis, el senyor Boves m'assegurà que els que tenien cursats a Mèxic, els serien reconeguts i podrien reprendre el curs que correspon a cada un. Això, doncs, està molt bé...

A l'expressar al senyor Boves els meus dubtes per la meva condició de divorciat, el senyor Boves em donà una sorpresa: ell mateix és divorciat i em digué que això no havia de preocupar-me, que no s'hi ficarà ningú si és que als familiars de la meva ex-esposa no els interessava pledejar. Per part de les autoritats, no hi haurà cap obstacle ni em preguntaran, en aquest sentit, res. El senyor Boves es divorcià per a casar-se amb la filla del doctor d'Harcourt, un prominent personatge de l'emigració republicana.

Hi ha un detall importantíssim que el senyor Boves no em pogué aclarir: poden treballar lliurement els estrangers, a Espanya? Diu que això depèn de condicions locals i que és millor obtenir la informació a Barcelona mateix, de

manera que els agrairia que ho preguntessin. Això és indispensable per a prendre la decisió de les nacionalitats...

En Messeguer ja és a Mèxic, però encara no hem pogut parlar a fons. Ens hem vist una sola vegada, en el curs d'un sopar entre altres amics, i només es parlà de futbol i de Sud-Amèrica. Aquesta setmana, però, haurem de veure'ns per força, perquè ell i la seva esposa emprenen el viatge a Catalunya el proper dia 6, divendres, i ens han de deixar els nens. En Marc Aureli té els diners a punt per a la compra del pis, però com que es casa pel setembre, quedarem que, un mes abans, li hem de confirmar el tracte, ja que d'altra manera ell no es podria esperar més i posaria casa a base d'un altre pla. Aquests són els caps que hem de lligar. Es delicat recordar a l'Angel el seu oferiment, però ho farà la Rosa a través de la Quimeta.

Per les cartes d'en Peypoch a la seva família, es veu que està engrescat amb Catalunya, que li fa l'efecte que no se n'hagi mogut mai. Això, després de vint-i-tres anys, és prodigiós. El pare d'en Nadal, que ha fet darrerament una visita a Barcelona, s'expressa en els mateixos termes i ha retornat a Mèxic per a preparar la seva reintegració definitiva a la Pàtria. Aquests testimonis m'animen molt, perquè com és natural, no deixo de tenir les meves temences. No pas per a mi, sinó pels nens i per la Rosa, ja que ella s'haurà de separar dels seus germans, la qual cosa -i ella i jo no n'hem ~~mai~~ parlat- penso que li produirà crisis de tristesa, sobretot durant els primers temps d'adaptació. Pels nens, perquè com que durant tant de temps els hem parlat de Catalunya amb elogi, se n'han forjat una imatge de llegenda i el xoc amb la realitat pot no correspondre als seus somnis. Jo ja procuro amb explicacions anar-los centrant.

Els Messeguer retornaran a Mèxic a mitjans de setembre. Tot ^{ve} bé justíssim de temps, ja que el seu retorn i la boda d'en Marc Aureli seran simultanis. Aquí és on haurem de trobar el desllorigador de l'oportunitat i espero que tot surti bé.

Bé pares i Joan estimats: una abraçada ben forta per a tots tres de tots nosaltres!

Rere